

קשה זיווגו של אדם כקריעת ים-סוף

בבראשית רבה (פרשה סח) מובא הסיפור הידוע הבא:
רבי יהודה בר סימון פתח: (תהלים סח) "אלהים מושיב יחידים ביתה".
מטרונה שאלה את ר' יוסי בר חלפתא.
אמרה לו: לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו?
אמר לה: לששת ימים, כדכתיב (שמות כ): "כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ".
אמרה לו: מה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשיו?
אמר לה: הקב"ה יושב ומזווג זיווגים, בתו של פלוני לפלוני, אשתו של פלוני לפלוני, ממנו של פלוני, לפלוני.
אמרה לו: ודא הוא אומנתיה?! אף אני יכולה לעשות כן! כמה עבדים, כמה שפחות יש לי, לשעה קלה אני יכולה לזווג.
אמר לה: אם קלה היא בעיניך, קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא, כקריעת ים סוף.
הלך לו ר' יוסי בר חלפתא.
מה עשתה?
נטלה אלף עבדים ואלף שפחות, והעמידה אותן שורות שורות.

...

בהמשך הסיפור מובא שהנסיון הזה נחל כשלון חרוץ, והיא הודתה ביכולתו המופלאה של הקב"ה.

ונשאלות על הסיפור הזה כמה שאלות.
א. למה הזיווג כל כך קשה לקב"ה שצופה את העתיד, ומכיר את אופים של בני האדם? וגם אם קשה מה ענין קריעת ים סוף דווקא לענין הזיווג?
ב. במה הקב"ה טוב יותר מאותה מטרונה בזיווגיו? הרי גירושין הם נחלת שלושים אחוז מהזוגות, שלא לדבר על אלו שהיה טוב להם שהתגרשו ולא עושים זאת מסיבות שונות ומשונות? האם הוא טוב ממנה רק **ככמות** ההצלחות בזיווגים?

הגמרא במסכת פסחים קיא אומרת:
"אמר רב שיזבי משמיה דרבי אלעזר בן עזריה: קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף."
אם כן יש לנו עוד דבר שהוא קשה כקריעת ים סוף. ננסה לעמוד על הדמיון בין מזונותיו של אדם לבין הזיווג, והקשר של זה לקריעת ים סוף.

כשבאים לקרוע או לחתוך משהו **מוצק** פעולת החיתוך היא חד פעמית. חותכים בסכין או במספריים ושני החלקים נשארים כל אחד במקום אחר. לעומת זאת כשבאים להפריד משהו נוזלי לשני חלקים העבודה היא מתמדת, וזקוקת פעולת הפרדה אינסופית. נסו להפריד מים לשני מקומות שונים תמיד תיאלצו להפרידם שוב ושוב כי הם תמיד ישאפו להתאחד.
למזונות וגם לזיווג, לעומת זאת, יש אופי **נוזלי**. הם אף פעם לא דבר קבוע.
למזונות של עצמאי זה ברור כי יש לו צורך במאמץ תמידי כדי לתור אחרי פרנסתו. אבל אפילו למזונות של שכיר יש ענין של נוזליות, כי אף פעם אינך יודע איזו צרה כלכלית תיפול עליך - טיפולי שיניים, צנרת שהתפוצצה בבית, כסף לעו"ד בגלל תביעת גירושין וכו'.
גם בזיווג יש ענין של מאמץ תמידי, גם אחרי שהגעת ל"מנוחה ונחלה" ומצאת את הזיווג שלך. כי אם למשל תיקח את אשתך כדבר המובן מאליו, ולא תתאמץ ותעבוד על הקשר (בכפוף כמובן לחוקי ברק 13 הידועים בענין עבודה בנישואין) הוא ינשור מאליו. דוגמא קטנה אתה יכול לראות בעבודה. אתה רואה מישהו שאשתו מתקשרת אליו ואין לו זמן אליה כי יש לו הרבה עבודה, אבל אם חבר לעבודה יבוא אליו הוא יכול לפטפט איתו שעה ארוכה. זוגיות נושאת גם אופי של עליות ומורדות ואין היא קבועה.

אם כן ראינו את הנוזליות ואת האופי המשתנה של המזונות ושל הזיווג, ואת הקשר לקריעת ים סוף, המאמץ המתמיד להפרדת הנוזלים.

נותר להסביר מה ההבדל בין זיווגי הקב"ה לבין אלו של המטרונה, ומדוע כל כך קשה לו הזיווג. אפשר להניח שהמטרונה לא היתה טיפשה, ושהיא רצתה להצליח בניסוי. לכן אפשר להניח שהיא לא

ניסתה סתם להגריל עבד פלוני לשפחה אלמונית, אלא עשתה איזה שהוא מתאם בסיסי בין כל עבד ושפחה. ולמרות זאת היא נחלה כשלון. הטעות שלה היתה שבתפיסה שלה זוגיות היא התאמה חד-פעמית בבחינת "שגר ושכח" או "plag-and-play" כמו אותה קריעה של דבר מוצק שמצריכה קריעה חד-פעמית.

אולם לתפיסת הקב"ה זיווג וזוגיות הם **תהליך**. והתהליך הזה הוא קשה כקריעת ים-סוף. הוא קשה גם לאדם וגם לקב"ה כקריעת ים-סוף.

מלבד קריעת ים-סוף שתיארנו לעיל בענין הזוגיות יכולה להיות קריעת ים-סוף נוספת. זיווג אינו בהכרח זיווג ראשון. ולפעמים אדם נאחז בקרנות המזבח בזוגיות שלא טובה לו, וקשה לפני הקב"ה כקריעת ים-סוף לקרוע אותו מעל קרנות מזבח אלו. קשה לקב"ה כי הוא רואה את כל התהליך הקשה הזה מראש, והוא נמצא איתנו במהלכו בבחינת "עימו אנוכי בצרה". קשה לקב"ה כי האדם נאחז בחוזקה בציפורניו בגלל סיבות מובנות כמו הילדים, היחס של החברה, הפחד לעזוב את הקיים המוכר לעבר הלא נודע, היכולת הכלכלית להסתדר וכדומה. אבל הקב"ה חזק יותר והוא מטלטל את האדם בעוצמות אדירות, והוא מכריח אותו לעזוב את קרנות המזבח המוכרות של בית ראשון, להותיר את המזבח בוכה על בית שנחרב בישראל, ולהתקדם לעבר מזבח חדש של בית שני. נסיים באיחול לכולנו לנצור תמיד את הזיווג כדבר שאינו מובן מאליו, כדבר שנמצא בו תמיד חידוש, כדבר נוזלי משקה מפרה ומצמיח.